

Össjö kyrka

56.2288, 13.0275

Össjö kyrka som bland annat fick sitt nuvarande utseende när den genomgick en omfattande renovering på 1860-talet och en invändig ombyggnad under 2000-talet, har sitt ursprung i en liten romansk kyrkobyggnad från 1100-talet. Under senmedeltiden byggdes ett vapenhus framför södra ingången, och troligen tillkom då även tornet.

En genomgripande ombyggnad skedde på 1860-talet, eftersom den gamla kyrkan ansågs för liten och mörk. Befolkningen hade ökat kraftigt under 1800-talet och i mitten av seklet hade Össjö 1200 invånare. Eftersom det då var kyrkplikt räckte den gamla kyrkan inte till. Murarmästare A J Hallberg upprättade ritningar till ombyggnad, och dessa korrigerades och godändes sedan av arkitekten vid Överintendentsämbetet Johan Fredrik Åbom.

Koret, absiden, vapenhuset och sakristian revs och långhuset förlängdes åt öster. Samtidigt flyttades den medeltiden södra porten till tornets västfasad. Tornets övre del byggdes samtidigt om.

Ombyggnader och renoveringar skedde även senare,

bland annat i 900-talets början, då läktaren byggdes om. Och 1940 både på 1940- 1960 och 1980-talet skedde förändringar av kyrkan.

Vid en inre restaurering 2005 hittades ett medeltida replikskrin som då murades in i korväggen. I zinkskrinet fann man bland annat en liten blyask med mynt, tygstycke med benfragment och en pergamentsrulle. Enligt en bifogad pappersremsa innehöll asken relikier "av de elvatusen jungfrur".

Under mittgången finns ett gravkor till tidigare ägare till Össjö gård, ätterna Silfwerskjöld och Tornérhjelm. Kistplåtar från gravkammaren finns på låghusmurens vägg.

Tidigare hängde i kyrkans ursprungliga triumfbåge en triumfkrucifix från 1400-talet, som dock numera förvaras på Lunds universitets historiska museum.

Predikstolen är tillverkad 1756 av träsnidaren Johan Ullberg från Finja, och han har även skapat den tidigare altartavlan med motivet "Den sista måltiden". Denna tavla hänger numera på den norra väggen. På dess tidigare plats i koret finns sedan renoveringen på 1860-talet en kopia av Bertel Torvaldsens Kristusfigur. Altarbord, Altarskrank och altarring är

ritade 2005 av Mikael Forsberg.

Dopfunten i sandsten som är tillverkad på 1100-talet av den så kallade Mörarpsmästaren stod en tid i en trädgård innan den återfördes till kyrkan. De andra dopfuntarna den så kallade Mörarpsgruppen står bland annat i Munka Ljungby, Rya och Mörarps kyrkor. Den avsmalnande foten var tidigare vänd åt andra hållet, men vändes åt rätt håll 1914.

Det tillhörande dopfatet i mässing är från 1600-talet.

Össjö har också en unik julkrubba från 1930, som var i bruk fram till 1970-talet. Nu tas den bara fram vid alldeles speciella tillfällen.

Kyrkans orgel med tolv stämmor, två manualer och pedal är tillverkad 1901 av Salomon Molander i Göteborg och restaurerades i mitten av 1980-talet.

Kyrkans storklocka bär årtalet 1769 och är gjuten av Magnus Bergsthett i Karlskrona medan lillklockan eventuellt är gjuten i början av 1500-talet.

På kyrkogården ligger bland annat den legendariske radiorösten Arne Thorén begravd. Han var under många år Sveriges Radios korrespondent i New York,

och senare också generalkonsul och ambassadör.

Källor:

Webb: Munka Ljungby församling.

Pdf: "Össjö kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning." Lunds stift 2014. Jais arkitekter Kristina Simonsson.

Bok: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.